

Mariborske vesti

Maribor, 11. novembra.

Čemu dinarski dan J. M.?

(Od Jugoslov. Matice.)

Spričo zbirke Jugoslovenske Matice je treba obnoviti vprašanje, ki se je že večkrat postavljalo, ali se prispevki koristno uporabljajo in če ima žrtev, ki jo posamezniki doprinejo na oltar neosvojenih domovine, sploh kak hasek. Ako bi bilo mogoče na tem mestu pripašati številke, bi nihče ne dvomil več, da vrši Jugoslovenska Matica za zaslužene naše brate uprav ogromno delo. Koliko knjig in drugih kulturnih pripomočkov je že šlo v narodno obrambne namene! Društveno delovanje bi brez podpore J. M. sploh ne bilo mogoče. In že sama misel, da mi, ki živimo v svobodi, žrtvujemo za nje — koliko je to vredno? Onemogli ud ne more nikdar ozdraviti, ako ne dobi svežega dotoka krvi iz ostalega telesa, marveč začne hirati in odpade. Le dokler bomo mislili na našo Primorsko, bo ona živela, četudi pod težkimi okoliščinami. Misli, ljubezni pa ni brez žrtev, ki so malenkostne v primeri z usodo naših bratov, ki so ostali v robstvu.

Spominimo se ob priliki šestletnice Rapalla, da smo se odrekli Primorju v tistem trenutku, ko smo odklonili pomoč, ki jo od nas tirja Jugoslovenska Matica! Zato naj kaže vsa naša javnost čimveč zanimanja za dinarsko zbirko J. M. Podpirajo naj jo društva, trgovci, podjetniki in javni lokali sploh. Vsa zbirka v svojem krogu. Na glavni dinarski dan, v nedeljo, 14. t. m., pa naj ni nikogar, ki bi se ne mogel izkazati, da je daroval za J. M. vsaj 1 Din. Posnemajmo v tem oziru druge narode, zlasti Nemce, ki so kljub neugodnim gospodarskim razmeram žrtvovali že ogromne svote za južno Tirolsko. Z vseh strani naj se zabija klni, da čimprej pade kruti fašizem in zasije našim bratom svoboda!

Martinovo

Danes je Martinje, kakor pravi naše ljudstvo, dan, ko se krsti vino. Ta dan je nekaj praznik naših Slovencev, kjer sta dva svetnika pri vinogradniku posebno v časih: sv. Urban, čuvaj grozdja, ki o njem poje narodna pesem, da ga »zori in meči« in sv. Martin, ki varuje vinske kleti ter izpreminja mošt v vino.

V dobrih časih se slavi Martinovo z gosjo in z vrčem »krščence«. V viničarskih hišah imajo šegavo navado, da pošiljajo na Martinovo zvečer otroke k potoku po vodo, češ, da ta večer teče mošt, ki pa ga prinese zgolj oni otrok, ki je zares priden. Seveda sledi potem kopica moralnih nauk!

Martin je pri nas zelo v časteh, kar pričajo številne cerkve s tem imenom. Posebno so ga čislali v starih dneh Pohorci, dravski poljanci in hrvaški Zagorci. Sv. Martin je bil vojak, radi tega se njegov kult naslanja na davne zaostanke starih religij, ki so tudi častile bogove z mečem, predstavljajoče moč in silo, kakor je bil rimski Mars. Na Pohorju je stopil sv. Martin na mesto solčnega boga Mitrasa, ki so ga slavili na pohorskih vrhovih; tako n. pr. pri Sv. Martinu in drugod. Njegov spomenik stoji še danes na plinjskem trgu.

Naši stari rodoljubi so prekrstili Martina v Davorina. Iz tega imena se oglašajo najstarejše jugoslov. narodne pesmi, pesmi, ki še potekajo iz dobe Peruša in Lade:

Davori, Lado, oj...

Z Martinovim se nekako končuje delo na poljih in v vinogradih; v prirodi nastopi počitek in za kmeta se začne zimska doba, ko se vozijo drva iz gozdov, vino na postaje, ko izvršujejo v hišah domača opravila, popravljajo orodje itd.

Astronomična jesen še traja, ali v kmetemskem delu je z Martinovim končana. Zato ima Martin zimski plašč.

Ima pa tudi gos in bokale mladega, sladkega vina.

Naj bi nas obiskal nocoj, čitatelj in čitateljica!

m Zanimiva predavanja na Ljudski univerzi. Jutri, v petek ob 19. uri bo predaval g. primarij dr. Černič o razvoju kirurgije. Predavanje bodo spremljale številne slike, tako da bo vzbujalo govornikovo poljudno in lepo predavanje še večje zanimanje. — V ponedeljek dne 15. t. m. pa bo predaval dr.

žavni pravdnik g. dr. Jančič o po-
vojni kriminalistiki. Na podlagi statističnega gradiva in s posebnim ozirom na domače razmere bo osvetlil eno najzanimivejših strani povojnega življenja. Nadejamo se tedaj, da bosta obe predavanji privabili kar največ slušateljev.

m Nov vozni red državnih železnic. 10. t. m. se je vršila pri direkciji državnih železnic v Ljubljani anketa o novem voznem redu na naših železnicah, ki bi naj stopil v veljavo dne 1. maja 1927. Anketa je prisostvoval tudi zastopnik velikega župana mariborske oblasti, da bi pri sestavi novega voznega reda uveljavil želje prebivalstva naše oblasti.

m Društvo učiteljev v Mariboru ima občni zbor v soboto, dne 13. t. m. ob pol 3. uri popoldan. Opozarja se, da so na dnevnem redu važne zadeve v interesu učiteljev in poročilo kongresa NŠZ na Bledu. Pričakuje se polnoštevilna udeležba. — T a j n i c a .

m Tovarna praška za pecivo v Mariboru. »Jutarnji list« poroča, da je znana nemška tvrdka Oetker kupila v Mariboru neko stavbo, v kateri bo uredila tovarno za izdelovanje praškov za pecivo.

m Francoski prevod Cankarjevega »Hlapca Jerneja«, ki bo sigurno zanimal prijatelje naše literature, ki berejo francosko, je naročila tukajšnja knjigarna W. Heinz in se bo v kratkem razprodala. Prevod je izšel v znani zbirki »Les oeuvres Libres« skupno z nekaterimi novitetami francoskih pisateljev, vzlic temu pa stane zvezek samo 6 frankov, je torej cenejši kot vsaka slovenska brošura.

m H koncertu Joan Manén. Sloviti goslač Manén je tudi sam komponist. Med drugim je komponiral tudi dve operi »Acte« in »Ples z bakljami«. V soboto bo proizvajal tudi svoje kompozicije. Svirati pa bo tudi dva največja mojstra Sarasate-ja in Paganini-ja. Na programu so še nadalje Bach, Mozart, Martini in Saint Saëns.

m V Zagrebu so v strahu ze uspelost tako znamenitega koncerta kot je Manénov. Mi pa smo trdno prepričani, da je v Mariboru še mnogo, mnogo občinstva, ki zna ceniti najvišjo umetnost in da bo koncert vseskozi uspel.

m Umetnostna razstava, po sodbi umetnostnih kritikov, kakor tudi občinstva ena najboljših dosedanjih sličnih prireditev ima še lepo število neodkupljenih umetnin. Opozarjamo na to ugodno priliko posebno merodajna javna oblastva, da si izberejo še pravočasno res kvalitativno dobra dela in s tem podprejo nadaljnje delovanje naših domačih umetnikov. Tudi glede poseta te res zanimive razstave, bi bilo pričakovati več zanimanja. Do danes ni bilo več nego ca 200 obiskovalcev, torej vsekakor zelo pičlo število. Ako se obisk zadnje dneve ne bo zboljšal, je deficit neizogiben! Kje ste ljubitelji umetnosti?! Kje si naše mariborsko izobraženstvo?!

m Mariborski klub dobrovoljcev ima v soboto, dne 13. novembra ob 8. uri zvečer v restavraciji »Vetrinjski dvor« sestanek, na katerega vabi vse svoje člane. — O d b o r .

m Gradbeni odsek Sokolskega društva v Mariboru priredi običajni Silvestrov večer z zelo pestrim in zabavnim sporedom. Na to prireditev, ki se bo vršila v prenovljenih dvoranah Narodnega doma, opozarjamo že sedaj vse članstvo, Sokolstvo naklonjeno občinstvo ter narodna društva.

m Ponovno opozarjamo na družabni večer, ki ga priredi društvo »Jadransko« in tamburaški zbor »Bratstvo« to soboto ob 20. uri v na novo zgrajenem zimskem vrtu g. H. Kosiča. Vstopnine ni, pobirali pa se bodo prostovoljni prispevki v prid naših bratov v Primorju. Ker bo nastopil tudi govornik Jugoslovenske Matice, se pričakuje obilna udeležba narodnega občinstva. Jugoslovani! ob dnehi, ko nam fašisti zapirajo naše najboljše narodne voditelje in na barbarski način uničujejo naše kulturne svetinje, je naša sveta dolžnost, da se strnemo kot en moč ter ob 6. obletnici Rapalla kar najbolj podpremo brate v robstvu. Vsak najmanjši dar je v silo stotero poplačan.

m Kupite knjige o Koroški! Pisarna Jugoslovenske Matice v Mariboru ima v zalogi knjige »Na Koroško« (cena 16 dinarjev) in »Koliko je Slovencev na Koroškem« (cena 7 Din), ki se dobe vsak dan ob uradnih urah od 17. do 19. ure v Slovenski ulici št. 2., prvo nadstropje.

m Tatvina drv. Karol K. in Marija D. sta v nočnih urah odnašala stavbeni trdniki les in ga pripravljala za mrzle zimske dni. Bila sta pa pri tatvini opažena in naznanjena stražniku. Pokraden les sta sicer vrnila, a je za trdnico brez vrednosti, ker sta ga razžagala in deloma tudi razsekala. Zagovarjala se bosta pred sodiščem.

m Nova odkritja v falzifikatorski aferi Rupnik - Potočnik. Jutri bomo objavili vrsto novih odkritij o falzifikatorski aferi Rupnik - Potočnik, ki sta se z ostalimi sokrivci že zagovarjala pri letošnjem poletnem zasedanju tukajšnjega porotnega sodišča.

m Venera v svinjaku. Nocoj sta bili aretirani dve deklici, ki sta se dalj časa skrivali v nekem svinjaku v Mlinski ul. in sprejemali lahkomišelnih mladeničev. Oddani bosta v bolnico, nakar se bosta morali radi suma tajne prostitucije zagovarjati pred sodiščem.

m S policije. Od srede na četrtek je bilo aretiranih 5 oseb, a vloženih je bilo radi najrazličnejših prestopkov 12 prijav. — Na Meljski cesti je bil ustavljen nek moški, ki se je zelo sumljivo vedel. Ko ga je stražnik vprašal, kaj išče, je prosil, naj mu pokliče duhovnika in sicer njegovega svaka, ki je kaplan, češ, da je on edini, ki bi ga mogel rešiti težkih grehov. Mož je bil očividno slaboumen in so ga z rešilnim vozom prepeljali v bolnico. — Vinko Ž. je šel s svojo zarobenko čez železniški most, čez katerega je prehod strogo prepovedan. Ko ga je ustavil in opozoril službujoči železniški uradnik, se je Vinko razburil in v svoji gorečnosti sunil uradnika z nogo. Uradnik je seveda poskrbel, da se bo moža primerno kaznovalo in naučilo spoštovati predpise.

m Mlad pritepenec. Včeraj je bil na ulici prijat 13letni Ivan Rup, ker se je že več dni klatil po Mariboru in prosjačil. Pravi, da sta mu starša umrla, ko je bil tri leta star. Od takrat je zanj skrbel domača občina Mursko Središče. Pred tremi tedni pa ga je baje občinski tajnik spodil, češ, da naj si gre sam služiti kruha. Odšel je iz rodne kraja in po treh tednih prispel v Maribor. Med potjo se je preživljal s prosjačenjem, toda dela ni našel nikjer. Oblasti ga bodo vrstile v domovinsko občino.

m Lepo izdelana učna pisma, porabna za vsako stroko, je založila Mariborska tiskarna. Dobé se tudi v upravi našega lista.

m Orjunaši mariborskega bataljona se pozivljajo v četrtek dne 11. t. m. ob 20. uri (8.) v tajništvo organizacije v Narodni dom, kjer se vrši važen pogovor. — Bataljonski.

m Pat in Patachon in Charlie Chaplin bodo nastopili v resnici pod sugestivnimi uplivi gosp. Svengalija, ki bo vršil tudi druge eksperimente v petek, dne 12. t. m. v »VELIKI KAVARNI«.

m Veliki uspehi Svengalija. Predavanja filmov z živimi osebami se bodo v vsej smešnosti znamenitih komikov Pata in Patachona vršila v petek 12. t. m. v »VELIKI KAVARNI«. 2366

Sport

: ISSK Maribor — nogometna sekcija. Jutri, v petek, dne 12. t. m. se vrši sestanek igralcev prvega moštva in rezerve (ob pol 10. uri v Narodnem domu). — N a č e l n i k .

m Zamjenjam triobno stanovanje ali dvosobno s trgovskim lokalom št. 7 v novi mestni hiši, Smetanova ulica, z 5-7 sobnim stanovanjem. Poudbe na upravo lista pod »Zamenjava« 2361

m Ugodne stavbne pogoje za zidanje ličnih družinskih hiš, tudi preskrba primernih stavbišč. Ugodno obrestovanje varno naloženih vlog nudi kred. in stavb. zadruga »Mor-mir«, Rotovski trg 4. 2369

m Za brezstanovanjce 3 prostih stanovanj, 1 opremljeno, 3 prazne sobe, eno s sooporabo kuhinje. Naslov: »Marstan«, Rotovski trg 4. 2370

m la. novo dalmatinsko vino se toči v »Prvi dalmatinski kleti« Maribor, Mesarska ulica 5 2359

m Povednik

: TSK Merkur. V petek, dne 12. t. m. se vrši v restavraciji Halbwidl seja igralcev in sicer ob 7. (19.) uri. Dolžnost vsakega igralca je, da pride k seji — N a č e l n i k .

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 11. novembra ob 20. uri »Pagliacci« in »Bastien in Bastienne« ab. C. Petek, 12. novembra ob 15. uri »Veronika Deseniška«. — Dijaška predstava ob znižanih cenah.

Sobota, 13. novembra ob 20. uri »Bajka o volku«. Premijera ab. B.

Nedelja, 14. novembra ob 15. uri »Danes bomo tiči«. Ob znižanih cenah.

Nedelja, 14. novembra ob 20. uri »Veseli kmetiči«.

Bajka o volku na mariborskem odru. V soboto, dne 13. t. m. vprizori mariborska drama efektno Molnarjevo igro »Bajka o volku«. Ogorski dramatik Molnar prvači s svojimi individualnimi idejami in zamisliki danes med prvimi dramatikarji ter si je s svojimi mnogoštevilnimi, odersko izredno učinkovitimi deli pridobil svetovni sloves. »Bajka o volku« je po svoji originalni zasnovi in pristno »molnarski« kompoziciji izvanredno interesantno delo ter je bilo vprizorjeno na mnogih odrih z največjim uspehom. — Sijaina oprema in režija prof. O. Šesta (kot gosta) bo gotovo tudi pri nas pripomogla do uspeha. Glavne vloge so poverjene ge. Bukšekovi ter gg. Koviču in Železniku.

Popoldanske predstave v Mariboru. Po uspehi veselozgri »Per. srček moj«, se vprizori prihodnjo nedeljo 14. t. m. ob 15. (3.) uri ljudska veselozgri s petjem, godbo in plesom »Danes bomo tiči«, ki vzbuja vedno salve smeha. Nadaljno nedeljo (21. t. m.) popoldne pa pride na vrsto najboljša slovenska tragedija Župančičeva »Veronika Deseniška«. Za obe predstavi veljajo znižane cene.

Kino

GRAJSKI KINO

Od četrta 11. do nedelje 14. novembra 1926. Na splošno zahtevo! GOZDARJEVA HČI. Ljubezni gozdarjeve Kriste in cesarja Jožefa II. Film dražesti, sijaja, lepote, ljubavnega žara in fine komike. Osem činov po istoimenski opereti. Lia Mara in Harry Liedtke v glavni vlogi. — Povečana prvovrstna godba!

APOLO KINO

bo predvajal do petka film poln ljubkih prizorov

»TAM GORI V MABELINI SOBI« z Mario Prevost v glav. ulogi. Ljubavne pikantnosti in zapletljajši se vrste drug za drugim in dajejo filmu izredno obilježje, ki gledalca docela zadovolji.

KINO »DIANA« STUDENCI

bo predvajal do vključno 12. t. m. 1-dejansko tragikomedijo

»BANDIT PANTO LOPEZ«, v kateri nastopata znana ameriška igralca HALBROCK BLINN in FRED THOMSON. Film je poln originalnih pustolovščin in ga kinoobiskovalcem v resnici priporočamo.

Krasno stanovanje

3 sobe, kuhinja s pritlikinami se odda proti odkupu pohištva. Naslov pod »Pohištvo« na upravo lista 2333

Iščem samsko osebo

ki mi po-odi 500 Din proti .stavbi, dam tudi stanovanje zastoj. Naslov v upravi lista. 2371

Triumph-štedilnik

dobro ohranjen na prodaj. Naslov v upravi. 2365

V „Jadransko klet“

pod kavarno „Jadransko“

je dospela velika pošiljatev prvovrstnega

Ljutomercana in dalmatinskega vina.

Nudijo se topla in mrzla jedila. Abonent se sprejemajo. Se priporoča

Josip Šerec

Tiskar: »Mariborska Tiskarna« v Mariboru. predstavniki: Stanko Detela, ravnatelj. Urednik Božidar Borko, novinar, Izdajatelj: Konrad »Taborn« predstavniki: Vinko Spis, novinar. Vsi v Mariboru.